

Zákon o zpracování osobních údajů konečně přijat

Dne 12. března 2019 Poslanecká sněmovna po ročním legislativním procesu projednávání definitivně schválila návrh nového zákona o zpracování osobních údajů, a to s dílčími změnami provedenými předtím Senátem. Tento zákon je přitom takzvaným adaptačním právním předpisem navazujícím na obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR, DSGVO), které v Evropské unii tuto oblast jednotně upravuje již od 25. května 2018. Nový zákon poté, co bude podepsán i prezidentem republiky, konečně přinese společně s GDPR pro Českou republiku úplnou a komplexní právní úpravu ochrany osobních údajů, včetně procesních ustanovení a nástrojů.

GDPR a význam zákona o zpracování osobních údajů

GDPR je jako nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) právním předpisem přímo účinným a použitelným ve všech členských státech Evropské unie, tj. není k jeho aplikaci bezprostředně třeba, aby členské státy jeho požadavky konkrétně prováděly (transponovaly) do svého právního řádu. Vzhledem k tomu, že ale plnění požadavků GDPR je realizováno právě v jednotlivých členských státech a současně jej mají prosazovat vnitrostátní dozorové úřady na základě příslušné procesní úpravy, bylo třeba, aby k adaptaci GDPR byly následně přijaty i příslušné národní zákony.

Zatímco například ve Spolkové republice Německo došlo k vydání nové vnitrostátní právní úpravy na spolkové i zemské úrovni hned spolu s účinností GDPR, tj. k 25. květnu 2018, v České republice měl tento adaptační legislativní proces velmi velké zpoždění a ke schválení nového zákona o zpracování osobních údajů tak došlo až nyní, takřka po roce od účinnosti GDPR. Společně s vlastním zákonem o zpracování osobních údajů byl přitom přijat i obsáhlý tzv. změnový zákon, kterým se mění řada jiných právních předpisů v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů.

Z hlediska obchodních společností a obecně podnikatelů jakožto správců osobních údajů je nový zákon, který po devatenácti letech mimo jiné zcela zrušuje i dosavadní zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, přitom významný především z hlediska prosazování a kontroly požadavků GDPR ze strany vnitrostátního dozorového úřadu, kterým je v České republice Úřad pro ochranu osobních údajů (dále také jen „Úřad“). Na základě zákona o zpracování osobních údajů je totiž nejen nově upraveno postavení a vlastní činnost Úřadu, včetně kontroly správců a zpracovatelů, ale zákon současně upravuje i možnost ukládat opatření k odstranění nedostatků a zejména pak skutkové podstaty přestupků, spojených s porušením povinností v oblasti zpracování a ochrany osobních údajů. Bez těchto přestupků totiž dosud nebylo možné plnění povinností dle GDPR v České republice účinně prosazovat a vymáhat.

Zákon o zpracování osobních údajů a změna přístupu Úřadu

V návaznosti na účinnost nového zákona o zpracování osobních údajů bude třeba počítat i se změnou dosavadního, vůči správcům osobních údajů spíše vstřícného přístupu Úřadu pro ochranu osobních údajů, který po účinnosti GDPR prozatím kladl důraz zejména na své informační a preventivní aktivity. Ačkoliv Úřad již i v posledních měsících vedl řadu správních řízení ve věcech porušení povinností při zpracování a ochraně osobních údajů, tak se tato řízení v převážné míře týkala spíše dílčích otázek, jako byly záležitosti spojené s oznamováním porušení zabezpečení osobních údajů, zasíláním obchodních sdělení apod., a tato řízení byla přitom vedena ještě podle stávajícího zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Na základě zákona o zpracování osobních údajů však Úřad získává významná procesní oprávnění pro prosazování právních požadavků a povinností správců osobních údajů dle GDPR, a to v souvislosti s novými skutkovými podstatami přestupků na úseku zpracování osobních údajů, které jsou upraveny v ustanoveních § 61 až § 65 zákona.

Z hlediska podnikatelské veřejnosti je přitom klíčová skutková podstata přestupku podle § 62 zákona, tj. přestupku, jehož se správce nebo zpracovatel dopustí tím, že poruší zde uvedené povinnosti podle dotčených ustanovení GDPR. Zde je třeba zdůraznit, že zákonné omezení maximální výše pokuty za tento přestupek do 10 milionů korun českých se vztahuje pouze na orgány veřejné moci a veřejné subjekty, nikoliv již ale na podnikatelské subjekty, u kterých lze obecně uložit pokutu dle článku 83 odst. 6 GDPR, tj. až do výše 20 milionů eur, popřípadě až do výše 4 procent celkového ročního obrátu celosvětově.

Závěr

Závěrem lze konstatovat, že nový zákon o zpracování osobních údajů poté, co bude vyhlášen ve Sbírce zákonů a nabude účinnosti, přinese definitivní předěl v dosavadním procesu implementace požadavků GDPR u správců a zpracovatelů. Další období již totiž bude nepochybně spojeno s průběžným vymáháním a kontrolou plnění jednotlivých povinností při zpracování a ochraně osobních údajů. Bude to přitom pro správce také znamenat i nutnost průběžně vyhodnocovat a aktualizovat dosud přijaté postupy, nástroje a opatření, a to kromě jiného i v návaznosti na výkladovou praxi Evropského sboru pro ochranu osobních údajů a na kontrolní činnost Úřadu pro ochranu osobních údajů, jež budou v této oblasti utvářet tzv. best practice.

VAŠE KONTAKTNÍ OSOBA

JUDr. Pavel Koukal
advokát
Associate Partner

T +420 236 163 720

pavel.koukal@roedl.com
www.roedl.com

